

НОМАН

Bielaruskaja Wilenskaja časopis

Cena s pieresytkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na 1/2 hodu—2 m. 40 fen., na 3 mieslacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorce i płatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, „*Prasowa*” 7.
Adres administracii i ekspedycji: M. Stefanskaja 23.

Cena Abwiestak

na 4-aj staranie za radok drobnymi literami — 25 fen.; drobnije abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za li-niejku drobn. drukam.

№ 22 (218) Hod III.

Wilnia. 15 Marca 1918 h.

Cena 5 fen. (3 kap.)

14 marca.

Zachodni teatr.

Miż Lis i Skarp, naabapał Maasu i ŭ paŭdzienna-zachodnim Elzasie, ŭ wakolicach Altkirchena, worahi razwiali żywju artyleryjskiju čynnasoć. Na reŭci frontu hetak sama wostry ahoń. Miż pazycijami wajujućych staron — drobnije plachotnyje bitwy.

U bitwach na pawletry zbity 17 warożych samalotaŭ i 3 prywiaznyje latučyje ŭary. Rotmistr baron v. Richtofen dajšoŭ 65 pabiedy.

Uŭschod.

Zhodnie z umowaj z rumynskim uradam, niemieckije wojski z Braiła praz Galac i Bendery, pašla styčki pry Mordawancy, zaniali Odessu. Za lmi sa Żmerynki pryjšli austryjaki.

PIECIARBURH. Japonskije wojski ŭmiešalisia ŭ bitwy miż bolszewikami i rasiejskim wojskam pad kamandaj Siemionowa. Dwa japonskije i 1 kitajski polk surjozna razhranili bolszewikoŭ. Pałażeńnio wojsk rady ŭ Mandżuryi — surjoznaje.

BERN. Predstaŭniki ŭsiech sajużnickich dzieržaŭ, pawodituh wiestak z Londona, padpisali ŭ Port-Artury konwenciju ab miery japonskaha wystupleńnia.

Wilson prystaŭ na jaho s tej umowaj, kab Japonija dała formalnaje zawereńnie, što jana wystupaje proti Niemiecčyny, a nie proti Rasiei.

PIECIARBURH. Ukrainskaja rada rab. i saŭd., pierajechaŭšaja s Kijewa ŭ Charkaŭ, jak piše hazeta «Izwiestija», uciokła i s Charkawa.

Ułaści centralnaj ukrainkaj rady ŭzłiali ŭ swaje ruki upraŭleńnie Charkowym.

Sila bolszewikoŭ čeźnie i ŭ uschodnij Ukrainie. Narod ždže pryhodu ukrainkich wojsk i wojsk centralnych dzieržaŭ.

PIECIARBURH. U Kazani, pawodituh wiestak z Maskwy, uznialisia krywawyje bitwy miż bolszewikami i žycharami miesta orhanizowaŭšymi smabaronu. Z abodwych bakoŭ wystupała artyleryja. Miesto wielmi paciarpieło. Čyścio zabitych bolš za 700. Bitwy dahetul nie dali nikamu pierewahi.

BUDAPEŠT. S pryčyny biezupynnych zadzieržok, wyzywanych častymi pajezdkami rumynskich delehataŭ u Jassy, mirnaja umowa z Rumynlej budzie padpisana tolki 25 marca.

Niŭskatoryje čaści Bessarabii z rumynskim nasialeńniem mo' buduć prylučony da Rumynii, jak kompensacija sa Dobrudžu.

Rumynskije zlemli, dzie dabywajecca gaza, prynamsi čaściu piarójduć da Wenhryi, ale buduć astawacca pad zahadam Niemiecčyny, Austryi, Rumynii i Boŭharyi.

BERLIN. Prezydent Wilson manicca wyskazać u skorym čaŭsie spohad Ameryki rumynam s pryčyny pastaŭlenych im warunkaŭ mira.

Uradowyje kruhi zajaŭlali, što Ameryka za warunak ahalnaha mira ŭlićy poŭnuju adbudowu Rumynii u starzych mieščach.

BUKAREŠT. Wiceprezydent boŭharskaj mirnaj delehacii zajaŭiŭ, što pašla enerhičnej paddzieržki Niemiecčynaj damahańniaŭ Boŭharyi zwarotu jej Dobrudży boŭharski narod čwiorda pastanawiŭ dalej wiaści wajnu datul, pakul niemcy nia zdolejuć dajści mira na asnowie, katoraja zrobieć niemahčymaj brožbu jaje bytawanniu.

BERLIN. (W.T.B.). Nakazywaje s Flandryi ab uzrości ŭ apošnim čaŭsie razwiedak na fronci z abodwych bakoŭ. Kab razwiedać ab niemieckich pryhataŭleńniach, sajużniki prymušajuć i belhijskiju armiju da častach razwiedačnych nastupleńniaŭ pa načoch.

LONDON (Reŭter). Uradowa. Straty ŭ čaŭsie apošnaha nalotu s pawietra dachodziat 20 zabitych i 40 ranienych.

LONDON (Reŭter). U niźnijaj pałacie minister blokady, Sesil, zajaŭiŭ, što za apošnije mieslacy Anhlia nie dawała pazwaleńniaŭ na wywaz spażyŭnych praduktůŭ u Hołandziju, Norwehiju, Daniju, Šweciju.

BERLIN. Uradowa. 14.III. Impieratar pryŭiast na aŭdyencii ģienerałhubernatara Polšcy v. Bezelera.

LONDON (Reŭter). Na miejsco pamiersaha haławy irlandzkich nacjonalistaŭ, Redmonda, ŭslemi hałasami wybran Dillon. Pry hetym sinnfejnerij zajaŭili, što irlandzki narod može być zdawolen tolki addzialeńniem ad Anhlui.

Wiestki z Miensčyny.

Pamiatka bielarusam maskoŭskaj pryhiłnaści.

Pad hetkim nazowam «Wolnaja Bielaruś» piše:

«Kali ŭ Rasiei panawaŭ car dyk nam kazali, što u nacjonalnym ucisku winawaty nie narod wialikaruskaj, a tolki jaho car, choć trudna było zrazumieć, ohto zabaraniaŭ wialikaruskaj intelekencyi abstawać, napryklad, nacyanalizacyju ŭskoŭ.

Potym, jak skinnal u Rasiei cara, a tym časam nacyanalnaj palohki nie pryšlo, dyk heta tumačyli tym, što kiraŭničstwo ŭ dziaŭżawi zachapila buržuazija ŭ ni čas, moŭ, zajmaccca nacyanalnym pytańniem. Woŭ pryduć socyalisty, dyk tyje ŭžo zrobiać i koźnamu ŭnasrowiać.

Pryjšoŭ socyalist — minister A. Kierenski, i ni wahajućysta, abwieściŭ, što „ne otdať dostojnija rewołucionnoj Rossii i budet zaščitat' ego krow'ju i žel'zom". Tak pahaŭaŭ jon Ukraini i Finlandzii, kali tyje pawleryli slowu wialikaruskaj demakracii dy stali «самоопредѣляться». Pryhiłniki maskoŭskaj aryjentacyi zanipakollisla, ale loh usciejšyli tym, što Kierenski padupaŭ buržuaznamu uplywu, a woŭ chutka prydzie nastajaščaja socyalistyčnaja demakracija, tahdy... tahdy narody Rasiei atrymajuć poŭnuju mahčymasoć samaznaceńnia i nawat miecimuć padtrymańnie.

Stali čakać i dačakalisia. Pryšoŭ bolszewizm i zaprawall na Bielarusi t. zwanyje «народные комиссары Зап. Области». Nastaj čas zapraŭdnaha ŭladarstwa maskoŭskaj demokracii. Zawarušyłaŭ i Bielaruś. Sabraŭsila pieršy uslebielaruski žjezd. A wialikaruskaja demakracija pram swatich kiraŭnych stała pamahać bielaruskam u nacyanalnemu wywaleńniu takim abyčajem:

I. **Telehrama. Zachodni front. Połakorowu.** Nakažeće tawaryšam, kab na žjezdzie bielaruskaje Rady jany zroblili pierawarot dumak, raskoŭ i wykazali buržuaznaść jaje. Heta patrebn. **Hiawkozap Miasnikow.**

II. **Kamisaryat unutrennych spraŭ zachodnaha kraju.** 17 śnieźnia 1917 h. № 1425. Tawaryšu Rezanskamu. Pry kazywajem, majućy pad swalm zahadam dawoli aruźnaja siły, akrużyć budynak, dzie zasiedaje Bielaruski Žjezd, aryštawać prezydum Žjezdu, a taksama wybrany im orhan krajowaj ułaści; paklikać z Žjezdu tawaryšaŭ bolszewikoŭ i stojućych na punkcie ułaści Rad, a samy Žjezd abwieścić raspusčonym.

Kamisar K. Łander.
Sekretar (podpis).

III.

Rada Rabotnikich i Saŭdackich deputatow m. Mienska. Addzieŭ dzieła barabcy s kontrrewalucijej i spekulacijami. 31 studnia 1918 h. № 39.

Tawaryšu Jarašewiču.

Order.

Prykazywaju Wam pajaci ŭ Bielaruskuju Wajskowuju Radu, dom № 2, kw. 10, na Pałicejskaj wulicy, kab abyskać i aryštawać usich asob, što tam jość, u tej ličbie i chłopciku-paslanca Apanasa.

Prezas A. L. Rezanski.

Sekretar Ew. Barens.

IV.

18 lutaha 1918 h. № 83.

Tawaryšu Jarašewiču.

Order.

Zahadywaju Wam aryštawać člena centralnaha spaŭničalnaha kamitetu Bielaruskaj Wajskowaj Rady Aleksiuka i prywieści jaho ŭ addzieł.

Prezas K. Łander.

Sekretar (podpis).

Apošni „order”, piše „Бѣларуская земля” padpisany družcaj rukoj Karła Łandera, katory peŭnla pračuwaŭ, što roŭna praz paru dzion heny dokument papadzie ŭžo ŭ archiw pierasledawanaj lni Bielaruskaj Centralnaj Wajskowaj Rady.

Hetyje ŭsie dokumenty byli znojdzieny ŭ papierach «narodnych komisaraŭ» pośle taho, jak jany paćcielali z Miensku pierad pryhodom niemcoŭ.

Mienskaje Bielaruskaje predstaŭnietwa.

U tym že numery «Беларуски Шлях» nakazywaje: „25 lutaha adbytosi sabrańnie bielarusaŭ — predstaŭnikaŭ ad usich stajoŭ nasialeńnia. Na hetym sabrańni wybrany s 9 čelawiek kamitet pad nazowam: «Mienskaje Bielaruskaje Predstaŭnietwa». Kamitet maje za zadanie predstaŭlać intaresy bielaruskaha narodu i być nacyanalnym centram, kudy za ŭsiakimi spraŭkami majuć zwaracywacca ŭsie kamu doraha niezaleźnaść Bielarusi, kultura i samabyćcio bielaruskaha narodu. — U kamitet uwašli: protojerej Kulčycki, ģienerał Kandratowič, ksiondz Godleŭski, Skirmunt, Ulasoŭ, Alaksluk, Čašoŭ, Ziamkiewič i Rusiecki.

Predstaŭnietwa pamiaščajecca: Miensk, Sierpuchoŭskaja 12^a.

«Вольная Беларусь» piše što hetuje ludzi wybrany u wykanaudy kamitet predstavništwa. Znacysca «Mienskaje Bielaruskaje predstavništwa» składajecca bolš, čymśa z 9 čelawiek. Nam wielmi ważna dawledacca, chto bolej należyo da henaha predstavništwa.

Bielaruskaja Rada ū Babrujsku.

Mienskaja bielaruskajaha zeta «Беларускі Шлях» u № 1, 8 sakawika (marca) nakazywaje: „U Babrujsku wybrana i prystupila da pracy pawietowaja nacyanalnaja Bielaruskaja Rada. Učora delehacyja ad Rady prybyła ū Miensk i miela kanferencij z bielaruskimi orhanizacyjnymi i asobnymi dziejacyami».

Bielaruskaja mowa u kaściell.

Biskup Ropp pazwolił hawaryo kazańnia pa bielarusku u pieciarburskim Katedralnym kaściell. Haworuć kleryki pieciarburskaj Seminarji što niadziel ū 9 hadzin. Zwaračywalisja da Arcybiskupa s prośbaj delehaty ad kružka bielaruskaj „Chryścijanskaj Demakraciji».

(«Krynica»).

Ksiandzy świadomyje bielarusy.

Ksiandzy świadomyje bielarusy A. Astramowič i A. Sak pierawiedzieny pieršy s Śmitawič Mienskaj hub. u Aholcy Mahileŭskaj hub., a drugi s Chwaščoŭki u Mikulino Aršanskaha pawietu.

(„Krynica»).

Administratar Mienskaj dyecezi.

Administratarom Mienskaj dyecezi naznačeny ks. kanonik O' Rourke, katory maje usle prawy biskupa.

(«Krynica»).

Ab rasijskich i polskich gazetach u Miensku.

Mienskaja «Беларуская земля» i sakawika (marca): «Za arošni tydzień mienskije hazety s pryčyny kaničnej potreby pawišćiat śmat mieśca, jak bielaruskamu ruchu, tak i Narodnemu Sekretaryatu Bielarusi.

Bolej usich pisala i šcyrej usich byla „Мінская Газета».

„Мінский Голозъ“ uslo jašće ahładašisja z hanačku ci nis wiernicca «baryn».

«Dziennik Miński» adrazu stał u pałažeńnie nacyanalnaj mienskaści ū Bielarusi i baroniucy heta pałažeńnie časam hukał zusim palityčna.

«Placówka» z s konfederatkaj na bok zachłobywajecca ad radaści, brešućy na bielaruskije arhanizaciji, što woś nastała časna, kali Polšča može stać „od morza do morza».

Nu, panna «Placówka», nie nie pomoże!».

Smalensk — „kluč da wialikaj i mahutnaj Polšcy».

Zachwatnyje polskije apetyty wyjawili niezwyčajnyju adnallnaść unutrańnahu frontu ū nowym Karaleŭstwie Polskim — na uslej linii, pačynajućy ad «stańcykaŭ» («Czas») i kančajućy anarchiŭstami (Kulczycki). Paśta wystupieńniaŭ uradowych i nieuradowych palitykaŭ i publicystaŭ wystupił niadaŭna z nowymi zachwatnymi damahańniami prał. Wład. Semkowič, wočony historyk i znaŭca heraldyki, na stranicach hazety „Kurier Codzienny». Staćcia jaho pad zahałoŭkam „Smoleńsk» — heta niešta stardziejaje mił historyčnej zamietkaj i mlynhowaj pramowaj. Patosu i tendencji tut — aż zalisnie!

Pačynajecca spawa hetak:

„S-pad Oršy i Smalenska dachodzic adhałoski pabied polskaha arużza, napaminaljucy najbolš stańnyje našy pabiedy, ūwaskrešajućy hierojskije pastaći Witaŭtaŭ i Ostrožskich, Žoŭkieŭskich i Chodkiewičaŭ, Zajončkaŭ i Kniaziewičaŭ. A dalej: «Ad tysiaćy (!) hadoŭ u koźnym stalecci akuratna paŭtaralisja ū hetych wakolcaah bitwy z Maskwoj, i siahońnia, ū hadaŭšcy na dywilinskaha miru, katory addał Smalensk Polšcy (1618 h.), na staradańnych ścienach jaho ruka polskaha saŭdata iznoŭ wywiesiła pabiednyje štandary».

Stańnyje uspaminy i — dziŭny układ zdareńniaŭ, skazaŭ-by na heta koźny realny palityk; adnak p. Semkowič na hetaj asnowie chacieŭ-by ūžo pryłućyć Smalensk da Warszawy! Orša i Smalensk! Hetuje dwa imiony i ciapier, jak prał wiekami, wyzywajucy šybkuje b'cio — našych serc. Biednaja Polšča clerpic muki Tantała, pažadajućy «staroha krywiokaha hrodu», jak jaho, choć heta i nie paśiedawaciela, nazywaje hetu historyk i publicyst. A „hrod» hetu (—mieśto) maje historyju, zapraŭdy padobnuju da Verdenu: hetak mnoha krywi pralito ū Smalensku i jaho wakolcach! I snuje pan S. u kančatku staćci swajej dumku ab ad-

placoe, kažućy, „što z ich (tut pahibšych) kaściej ustanuc niekali mścicielei katoryje iznoŭ razniasuc pa świecei, stawu polskaha žaŭniara i ūwaskrešiac tradyciju wialkich prokaŭ — na paloch Oršy i pad ścienami Smalenska». Dy chiba-ż nia Polšcy dumać ab adpatach!...

Sens uslej staćci wyskazywaje kancawy paboźny uzdoch; „kab-że Smalensk i hetym razem spoŭnił swaju historyčnuju rol, jak kluč da Polšcy — wialikaj i mahutnaj!».

Dzie Rym, dzie Krym, — dzie babiniskije karčomki... Heta — kraj bajek, kudy polski narod uclekaje ad ćwor-daha realnaha żyćcia. Ale razem s tym jon pryhataŭlaje sabie clažkije rasčarowańnia. Dyk našto draźnił rany, na što heta samahubnaja palityka?

Smalensk — kluč da wialikaj i mahutnaj Polšcy... Tak, tak. I Palermo tak sama niekali prynależało da Niemieckaj dzierzawy!

Nielha nijak uciamic: na što pišucca staćci, padobnyje da staćci p. Semkowiča?...

A. R.

A. Smetona ab litou-skaj sprawie.

Śmat hadoŭ p. Smetona prynimaŭ čynnaje učasce ū litouškim żyćci. Kali-ż u kaney letańnia hodu litouškie nacyonalnye žadańnia pačali spaŭniacca, my ūbačyli jaho na stanowišće prezesa „Tarybė« (litoušskaj rady). Adnak, dahetul nam nie dawodzilosia čuć publicźnych wystupieńniaŭ, dastupnych dla šcyrejšych kruhoŭ hramadzianstwa, pawođub katorych možna bylo by paznaomicca s pahładami prezesa „Tarybė« na litouškiju sprawu. Woś, z wialkaj oikawaściu ūziłli my ū ruki nadrukawanaju pa-niamiecku na prawoch rukapisu brašuru: «Di litauische Frage» (Litouškaje pytańnie), — sprawiedliwiej, pramowu p. Smetony ū Berlinie ū haścinicy Adlon na sabrańni niemieckich palitykaŭ.

Jośe indyjskaja przykazka: «przyjemna hawaryć ab pacharonach našych worahaŭ». Jana prychodził na dumku, czytajućy, jak u samym pačatku swaioh wywadaŭ p. Smetona a priori zawieraje słuchaćci: „Kolińšija wialikaja Litwa ni ū jakim zdareńni bolš nie ūwaskrešnie» (str. 3) Nieŭdziaćny heta zaniatok — praroćyć, dyj śmat praroctw adkniŭta ūžo wajna. Jak nijak, a wialikaja Litwa maje za soboj tradyci ūžo wyjawla niekalił zusim jasna swaju żyćciowuju situ. Nowaja

malaja Litwa — heta tolki eksperyment, sprobą, katoraja niet wiedama ci akažecca zdolnaj da żyćcia choć-by ū najbliżejšaj budu čynie.

My nikoli nie pratestawali proci ustanawiušajsia ad wiaikoŭ nazowy na šaha statutu «Litouški», a, nadwarot, šanawali jaje, jak zusim zrazumieju; adnak, nielha zhadzicca z zajawaj p. Smetony, što «Litouški statut» — heta litouški zbornik zakonaŭ, rozumiejućy jaho, jak twor specyjalna litouškaha ducha. Bo heta — supolny zdabytak praŭnaj myśli nie litwinuŭ, a usich narodaŭ, twaryŭšych razem Litwu. Padrobny razbor hetaha zbornika zakonaŭ wykryŭ-by ū im biazsporna zaćatki bielaruskaha ducha, a także ukrain-skaha i inš.

Iznoŭ že na str. 18 p. Smetona apawiešćaje orbi et orbi (ušiamu świetu): «My, litwiny, wyrekajemsia historyčnej Litwy...» Bytoym ad zdańnia ūciekaje jon ad tej Litwy, katoraja jak-raz ushadawał litouški narod, akrużyła imia jaho promieńniami staŭnych tradycij, ućyniła wiadomym uslamu świetu i wyznaćcia mieśco pamiz narodami.

Dalej p. Smetona zusim nie przyznaje etnohraficznaha pryncypu rođnanačnym s pryncypam rođnej mowy. Dahetul, nia hledziaćy na etymologicźnuju roźnicu miž hetymi sławami, pytańnie ab prynaleźnaści narodnych mass da tej ci inšaj nacyonalnaści razwiazywaŭ hłađnym čynom jazyk, uźywany siahońnia i ūčora. I heta bylo sprawiadliwa: bo kofer waćej, razmiery haławy, wmiest kasak i t. p. na praktyce nia mohuć służyć dzieła prawierki pachodźeńnia, choć i majuć wialkiju wahu dzieła nawuki. Dziŭnym wydajecca nam pryncyp, na katorym p. Smetona manicca aba piercił!

Kažućy ab nacyonalnych mienskaściach u «małoj» Litwie p. Smetona wyjawil niezwyčajnaje mastactwo ū uźywańni poŭ-tonaŭ. Hetak na str. 19 čytajem: «Na uschodzi i pałudziennym uschodzi ad Wilni żywie čużaja jazykom i nacyonalna nieświadomaja narodnaja massa». Cy nia lepš bylo-by krychu padrobniej azačyć henuja massu, — massu, katoraja ūžo u XIII stulećci miela swajo aobnaje imia? Ale-ż nomina odiosa sunt. I sa sloŭ p. Smetony možna srazumieć, što jon ničoha wiedać nia choće ab żywućych u Litwie ad takich daŭnych časaŭ, što nielha nawat akuratna chronologicźna azačyć, wyznaćcach prawasłaŭnaj carkwy. Adnak... adnak, nia hledziaćy na bytoymto poŭnuju nacyonalnuju i religijnuju «adnarodnaść» žycharoŭ Litwy, toj-že samy p. Smetona prymušen przyznać potrebu dualizmu (dwajćastać) ū ha-

Jahor Monwid.

Dziciaćyje ślozy.

Marcowy dzień. Praz šyby ūrywajućca ū kwateru daŭno niebačenyje promieńni sonca. Dachil ūžo pačarnieli. Radami bliškućych, jak brylanty, paclarkoŭ spływujuć z ich na ziamlu astatki tajućaha śniehu. Čuwać zyki šarmanki: ihraje jakis stary — stary walčyk...

U duży zalehaje sum i znajomaja wiasleńniaja tuha. Serce bjecca chutcej.

U niewialickim pakoi ū centry miesta 6-hadowy Piatruk, pierewlarnuŭšy maleńki na adnej noźcy stolik, starajecca pastawic na hetaj noźcy kuplenuju na Kazimiraŭskim kirmašy jakujuś hłianaju figurku. Dzieła čaho, — chto jaho wledaje! Niešta sabie pad nos baimoćyć, ni to piaje, — woś, kab zraschodawać tolki lišek dziciaćaj enerhii. Baćki nim, — pajšoŭ na służbu. Maci pry waknie ładzić sabie wiasleńniuju žakietku.

— Razabješ, i što z hetaha? — aście-rehaje jaho maci. — Warta tabie kupiac zabaŭkil...

— Nie razabju! — adkazywaje znerwawanym s pryčyny matčynaj krytyki hołasam Piatruk.

Raptam... beno! — nieświadomaja ekwilibrytyki figurka upała na padłohu i razbitasja na niekalki kuskoŭ.

— A što! — skazała maci chacieła wykłapać Piatruka za nieśluhmienskaść, dy raz-dumalasja: škada času, — treba kancać žakietku, dy i škoda nia lišnje wialkaja.

Piatruk z zastydźenaj minaj pajšoŭ u kut, dzie stajaŭ jaho stary dreŭlany koŭ. Chwost u jaho był ūžo wyrwany, adna naha złamanaja... Dobry stary koŭ! Kolki razoŭ ūžo, kinuŭšy usie nowyje zabaŭki, wiertasja da jaho Piatruk. Ciapier, pa-šurhaŭšy krychu kanlom pa padłozie, zadumašisja: cikawaś, što ū siaredzinie? Chiba razrezać brucha, ci što?

Piatruk sabirašisja ūžo isci ū kuchniu šakać naža. Ažo la dźwiarej zazwinieł zwanok. Pryjšła panna Stasia, pryjacielka matki Piatruka ja-šoe z dziawoćych časaŭ. Wiasłotaja, rożawaja, pachučaja wiasnoj.

Piatruk wabyŭšisja, što miešisja rasparoć kan-niu brucha.

Miž pryjacielkami pačalasja hutarka na temu ładźenaj žakietki, otapieraśnich mod, wiasny...

Piatruk, adzin, biaz roŭnych jamu hadami tawaryšoŭ, clešyšisja ū swaim adzinocwie, kali prychodziŭ u chatu niechta s čużych ludziej. Razlawiŭšy rot, stajaŭ cichańka, nikomu nie piereskađajućy, i chapaŭ wucham čutuju hutarku. Čuŭ mnoha dla siabie rećej niezrozumiełych, dy adnak koźnaja fraza radziła ū jaho mazhu ja-

klis adpawiedny, chacieła može nie sašim alpa-wiedajućy praŭdzi, abraz. I ciapier, stojućy kala kresła, na katorym sidziela panna Stasia, c chań-ka stajaŭ i słuchaŭ strekatańnia maładoj dziaŭ-čyny.

Narešci zwiarnul i na jaho uwahu. Panna Stasia ūziła chłopcyka k sabie na kaleni, prytu-łła da siabie jaho hałoŭku i spytašisja:

— Nu, Piatruček, kaliž žanica budzlem?

Heny žart zaŭsiody paŭtarala panna Stasia, jak tolki prychodziła ū hości da swajej pryjacielki.

— Siahońnia — adkazaŭ chłopczyk, prytili-wajućysja da jaje krapcej.

Abledźwie šcyra razśmiejalisja.

— Jak že ž tak chutka budzieš žanica? Treba ž, kab zapawiedzil wyjšli, treba sklikać haś-olej...

— Nu dyk zaŭtra — adkazaŭ Piatruček.

— Nie, i zaŭtra zaskora. Ty nia dumaj, što heta tak chutka robicca.

Maci padskazała Piatruku:

— Skaży: jak wyrastu, tady žanica budu, ja ciapier jašće mały.

— Nie, ja ciapier chaću žanica! — sa slazoj u hołasie adkazaŭ Piatruk. Raptam sa zdara-jućymśa časta u nerwowych dzlaciej probleskam intuicyl paważna zapytašisja:

— A pani budzie čekać, pakul ja wyrastu?

— O, budu, wiedama, što budul — adka-zała panna Stasia i, pacatawaŭšy chłopcyka ū

sudarstwiem ustrojstwie Litwy, bo na str. 20 jon žadaje utwareńnia «asobnaha upraŭleńnia kraju» dziela zlamiel pamiż Niomanam i linijej Auhustoŭ — Bielastok — Pružany — Baranawičy — Nawahrudak. Heta ustupka p. Smetony wymoham realnych warunkaŭ kraju — wielmi krasamoŭna i hawaryć sama za siabie...

Nacyonalnaj adnarodnaści žycharoŭ «małoŭ» Litwy p. Smetona kurz und bündlich dawodzić na str. 20 sławami: „derselbe Typus, die gleiche Vargangenheit“ (—«toj samy typ, tajaž samaja minuščyna»). Cikawa, jakije heta wučonyje dawiali akančacielnia adnarodnaści typu napr. žychara šawiełskaha pawietu i žychara waŭkawyskaha? Bo „takajaž minuščyna“ zusim ničoha nie dawodzić.

Z wust p. Smetony imia bielarusau wyrwałsia tolki adzin raz — kai jon haworyo ab nazowach, ustanowlenych u nas Kaciarynaj II (str. 21). Čwiorda zajaŭlaje jon dalej, što litwlly nikoli nie adrakucea ad Wilni (str. 24). Kirujučysia da spańieńnia swoich nacyonalnych ideałaŭ našy susiedzi litwiny abiecujucca apiracca na asnowach etyki i sprawiadliwaści. Z hetaha wy-pływaje zawiareńnie ab roŭnych prawoch dla nacyonalnych mienšašalej. Adnak, prezes „Tarybe“ robić tuż cikawuju zašciarohu: „dies gilt besonders für die Juden“ (str. 31 — apošnje słowy padčyrknuŭ sam aŭtor). Čamu-ž ni słowa nima ab bielarusach, katoryje na ŭschod i na paŭdziej ad Wilni sidziac na ralli hustoj massaj?

Ni na adzin moment nia choceca nam padumać, kab nowaja Litwa prystupila da razwiazki u siabie pytańnia ab nacyonalnych mienšašciach a la magyare. (pa przykładu uhrůŭ). I ŭ hetym značeńni prynimajem kancawuju zajawu p. Smetony: „Denn ein starker, freier Staat kann auch anderen die Freiheit geben“ (str. 32)

Daj Bože, kab hatak było!

Ad. S.

× **Kancert.** Napaminajem, što slahofonia, ŭ piatnicu, 15 marca, a 8 hadznie ŭ wiečary ŭ sali «Lutni» adbudziacca kancert na karyśc prawosłaŭnaha kamitetu.

U kancerci prynimaje učasćie dobra wiadomy wilencam kwartet im. St. Moniuški i pijanistka p. Šyrmo-Kulickaja.

× **Hrošy z Bastei.** U tutejšy ad-dziel Osibanku pryjšli hrošy, pryslanyje z Rasiei cierz hispanskaje pasolstwa dla 23 asob, adresy jakatoryje nieprawiłna pakazany.

× **Čarodnaja kraža.** 12 marca a 12 hadz. ŭ dzień u pryjechaŭša selenina na paŭworku domu № 3 pry pry Połtaŭskaj wulicy ukradziena kabyla 4 hadoŭ.

× **Pahoda u lutym.**
Siaredniaja wyšynia barometra 764,8, značyć, wyšej zwyčajnaj na 1,9.
Minimum — 27 lutaha 745,4.
Maksimum — 16 „ 782,7.
Siaredniaja temperatura — 3,9.
Wyšej normalnaj na 0,7.
Minimum — 21 lutaha — 19,6.
Maksimum — 9 „ +3,7.
Asadki za miesiac 30,5 m.m.
wyšej siarecniaha 2,5 „ „
Sonce šwiacilo 49, 17 hadzin.

Jasných dzion — 0. Miešanych — 13.
Tumannych — 15. Daždliwych — 6.
Sa śnieham — 14. Soničnych — 12.
Sa śniehawym pakryćciem — 25. Maro-
rožliwych (z najniżejšaj temperaturaj niżej 0°) — 23. Z zamierzššaj wadoj (najwyšejšaj temperatura niżej 0°) — 14.

× **Temperatura.** Najwyzejšajša i najni-
žejšajša temperatura za aposzaje dni byla (pawodlna Celasij):

	najwyš.	najniž.
12—13	+ 2,8°	— 0,3°
13—14	+ 2,4°	— 5,6°

Z USIAHO KRAJU.

Kurlandzija i Liflandija.

Hlaŭnaja komisija Rejchstagu na zasiedańni 16 marca budzie razhledać pytańnie ab Kurlandziji i Liflandziji.

Wialikaja wodnaja daroha.

Niamieckije hazety ŭ Kenigsbergu i ŭ Berlinie ŭ apošnich swaich numerach apawieščajuć ab projekcie zlučeńnia

Cornaha mora z Bałtyckim. Hetkaja wodnaja daroha zlučyła-by Kijeŭ z Kenigsbergam. Ruch tawaraŭ pawodlił hetaha prajektu išoŭ-by z Dniepra pa Prypieci ŭ Jaseldu paša pa kanall Oginskaha, pa Ščary i Niomanie, a ad-tul pa Auhustoŭskamu kanalu ŭ Narew. Miž Narewam i wozleram Spirding, u Uščodnich Prusach, wodnych znosin jašče nima. Dalej cierz Mazurskije wozory i kanal — u raku Pregel, katoraja la Kenigsberga ŭliwajucca ŭ z-atoku Bałtyckaha mora Fryše Haf. Li-
lija hetkaj wodnaj darohi, značycca, ŭžo jość. Na žal, heta daroha dahetul može być ŭžywana tolki dziela sudzien jomkašciu najbołš 200 tonn (13.000 padoŭ). U letku pry niedachwacie wady jana jašče bołš mielkaja. Staryje šluzy prapuskajuć tolki małyje sudna. Pieršaja zadača palepšeńnia hetaj wod-
nai darohi — pahybić jaje miž Koŭnaj i Hrodnij, ab čym ŭžo šmat pisafosia.

WIESTKI Z RASIEI.

LONDON (Reiter). Maskwa ŭ ru-
kach anarchistaŭ, katoryje wiaduć ba-
raču z bołšewikami.

Wašmi miesiačnaje panawańnie boł-
šewikoŭ uwarwilo nowuju formu de-
spotyzmu kiraŭnikoŭ bołšewikoŭ u
Pleciaburz i wielmi pilnujuc, widać, ba-
jučysia, kab jany nie ŭciakli.

«Time» nakazywaje, što imia „boł-
šewiki“ budzie pieramienieno. Partyj-
naja prährama budzie mieć internacy-
onalny charakter. Budzie apawieščena
dyktatura proletaryatu, utwareńnie ūsiu-
dy respublik i pazbatleńnie buržoazii
ŭsielakich upływaŭ.

PIECIARBURH. Pawodlił wiestak
z Władywastoku, japoncy ŭčynili ŭžo
tehnolnyje pryhataŭleńnia dziela pa-
choda ŭ Sibir. Špiešna prawodziacca
daroha Władywastok—Mikatajeŭ—Kia-
chta. Japoncy karystajuca zapasami
materijałaŭ u Władywastockim porcie,
prywiezienych u swaim čaśie dla Ra-
siei z Ameryki. Japonski pasoŭ u Ple-
ciaburz, pakidajućy Władywastok,
pryniaŭ deputacuju warožych bołšewi-
kam wojsk i abiecašsia ad imi Japo-
ni akazać im pomać.

Apawieščajuć, što rasiejskije wojs-
ki ŭ Mandžuriji pastanawili jsci ra-
zam z bołšewikami procu radu narod-
nych komisaraŭ. Kamanduje imi ma-
łady kazacki aficer Siemionow. Byŭ-
šy načalnik čornamorskaha flotu, ad-
mirał Kołczak, znachodziacca ŭ Pekinie

i wiazdie pierehawory s čyšlenymi ra-
siejskimi emihrantami.

LONDON. „Daily Mail“ nakazyw-
waje, što sajužnickije konsuly u Włady-
wastoku padali taimtejšamu uradu ūi-
tlimatum, trebujucy wiarnuć formu up-
raŭleńnia, byŭšuju tamaka pierad
bołšewikami.

Rasieja i centralnyje dzieržawy.

BERLIN. Zhodnie z mirnaj umo-
waj, Rasieja ad 17 marca pawinna
być hatowa ŭ kožyn moment pačwiar-
dzić mirnuju umowu.

MASKWA. Maskoŭskaja rada wia-
lizarnaj pierewahaj hałasoŭ wyskaza-
lasia za pryniaćcie mirnaj umowy.

S-pamiż padaŭšych ŭžo hołas 195
prowincjonalnych rad 110 padali ho-
łas za mir.

BERLIN. Uradowaja „Nordd. Allg.
Ztg. na mocy faktaŭ dawodzić niepra-
wilnaści zajaŭ rasiejskaha uradu ū
Smolnym instytucie, katory ū nialiče-
nych iskrowych telehramach da rasiejs-
skaha narodu i ūsiaho šwletu apawie-
ščaje, bytcym centralnyje dzieržawy
ŭčynili gwałt nad rasiejskim uradam i
što hety ŭrad byŭ prynušen pryniać
mirnuju umowu. Hazeta piše:

«Na plenarnym zasiedańni 1 marca
palityčnaja umowa była pračytana pa
niamiecku, a paša pieretlumacena pie-
rekladčykam na rasiejskiju mowu. Ta-
dy wytumačeno było značeńnie ko-
naha punktu i paśiedztyw jaho. Ureš-
ci, niamiecki tekst z rasiejskim pier-
kladam addadzien rasiejskaj delehacii.
Naše predlażeńnie utwaryć asobnyje
kamissii rasiejskije delehaty adkinuli
i zajaŭili, što prynimajuć našu umowu
cełkom. Sama umowa padpisana tol-
ki 3 marca paśiedzti. Usie pastupki
rasiejskich delehataŭ u Brest-Litoŭsku
pakazywali, što fraza ab gwałcie była
ŭžo napiarod ułożena ū Pleciaburz.
Rasiejski narod nie daść ašukać siabie
hetkimi histeryčnymi sprobami bołše-
wikoŭ apraŭdacca. Rasiejski narod moh
by dajsci mira z nami ŭžo niekalki
miesiacoŭ tamu nazad, kalib rasiejski
urad nie staŭlaŭ rewolucyjnuju propa-
handu wyšej za dabrabyt swajej bač-
kaŭščyny».

blednaje i čyko, pastawila jaho sa swaich kalen na padłohu...

— Žanica choćeš, — sa śmiecham skazała
maci — a siadziš na kaleniach u swajej narečo-
naj — heta ž nie wypadaje.

Chłopczyk nie sašisim heta šciamiŭ.
Čamu nie wypadaje? što blihoha?

Adnak pačyrwanieŭ, jak mak, i pastanowił
nikoli bołš nie siedac na kaleni panny Stasi...

U dušy Pietručka pačašsia adbywacca dziŭny
prac. Jak tolki prychođila panna Stasia, ra-
bišsia sumny, paważny. Nie zatym, što-b nia
ciešyšsia z jaje prychođu; nadwarot — žadaŭ
hetaha, tužyŭ za joj. Pry joj ciapier zašisody
maŭcaŭ. Bajaušsia skazać niešta takaje, s čaho b
staršyje pačali śmiejacca.

Nieciarpieliwa čekaŭ šlubu. Što takaje šlub,
jak wyhladaje hetaja procedura, jakaje jana zna-
čeńnie ū žyćci maje? — ab hetym nia mieŭ ni-
jakaha panlaćcia. Intulcyjna tolki pradčujaŭ, što
heta niešta takaje, što krepka zwlazywaje dwoje
ludziej s saboju, robić ich blizkimi, bliżejšymi da
siabie, čymśi da ūsich inšych ludziej, što tut ad-
bywajucca niejka džiŭnaja, dajučaja najwialikšaje
ščaście misteryja. Jamu asabliwuju pryjemnaść
robiło ceławać bletuju mlahkaju ruku panny Sta-
nisławy.

Ažo raz skazali jamu:

— Piatruk! panienak u ruku nia treba ca-
ławać, a tolki zamužnych, woś jak naprykład cio-
cia Helena sbo panni Jakubowaja... A panna Stasia
— panienka, jaje nie całuj!

Piatruk słuhaŭ hetaha zahadu, — i adhetul
haławu jaho napoŭnili dumki ab tym, jak jon
aženicca s panna Staslaj i tady budzie ceławać
jaje ruki, bo tady jana ŭžo budzie zamužnaja, —
ceły dzień budzie caławać ruki, — i heta zdawa-
łosia jamu najwialikšym ščaściem...

Prajšio trochi času. Usie zabyłšja ŭžo a
„naračenstwie“ Pietručka. Panna Stasia časta za-
biehała da maci jaho dziela pryjacieliskaj hutarki.
Panna Stasia nia mieła tajn pierad matkaj Pietruka:
šcyraj swajej pryjacielce raskazywała aba ūsím —
a nowaj bluzačce, a nowym kapaluša, a nowym
chłopcem... Bo panna Stasia była wiasiołaja dziaŭ-
čyna i lubila pafirtawać...

Piatruk sidzieŭ tady u kuoie, abnlaŭšy swaj-
ho biazchwostaha dreŭlanaha kania sbo prytuliŭ-
šy twar da kudłaŭ Trezora, cichaj staroj sabaki s
parody ceteroŭ, i słuhaŭ.

Dy woś adzin raz panna Stasia pryblehla
padzielcca radasnoj nawinaj: niejki chłopicz za
jaje paswatašsia... Prybiehla prasić na swai zaru-

čyny. Była ščastiwa, wiesieła, piakniejšaja, čymś
zašisody.

Piatruk, katory dahetul sabaŭlašsia s Tre-
zorom, wyrwajućy jamu z bakoŭ poŭnym
žmieniami ryžyje kudły, prycich i hledziucy šyro-
ka raspluščenyimi wačyma ū twar panny Stasi,
pačaŭ słuhać...

Prahawita žawit słowy... Staraušsia zrazu-
mieć hutarku i nia moh ničoha šciamić. Jakže ž
tak? Dyk niešta nie tak? Jana ž kazala... abie-
oala... Nie, tut niešta nie tak!

Jaho malusiełki mowa 6 ci hadowaha dzi-
ciaci, nie prywykšy jašče da many i ašukanstw,
nia moh zhadziacca s tym, što ūsio čutaje ciapier
treba pryniać dasłoŭna, tak, jak jano žyćć...

Jon chacieŭ u tym, što čuŭ, bačyć jakliś in-
šy, niezrozumieły dla jaho sens...

— Bo-ž nlemačyma, kab heta ūsio było
pratidaj... Jana ž abiecašsia čekać pakul jon wy-
rašcie...

(Kaniec budzie).

Ukraina.

WIENA. Jak nakazywaje „Fremdenblatt“, ukraińskie przedstawicielstwo w wiedeńskim parlamencie razasiłało hetkaje apawieščennje.

„U parlamenckich kruhach chodzjać ćutki, bytoym pryjechałszy sa Lwowa mitrapalit hr. Šeptycki adwiedať Wienu dzlela toho, kab paćać pierohawory ab palubotnaj razwiazcy chcińskaha rytańnia, i bytoym jon adbyť ab hetym naraďu z haławoj ukraińskaha klubu, doktaram Petrušewičem.

„Z hetaj pryčyny ukraińskaje parlamenckaje przedstawicielstwo zajaťlaje, što ćutki henyje ni na čym nie asnowany i što, na pahlad ukraińskaha parlamenckaha przedstawielstwa, pastarowy bresckaj umowy — hetaj sprawa internacjonalnaja, ab katoraj nla može być nijakich mlyzpartyjnych pierohaworať. Sprawa hetaj naležyć tolki da przedstawielstwa ukraińskaj respubliki, jak suwerennaj dzierzawy, i tych hasudarstw, s katorymi зробlena umowa.

„Hetaj sawawa apawieščajecca dzlela zbulnaha wiedama pawodluh umowy z mitrapalitam hr. Šeptyckim, katory pryjechať u Wienu na zasiedańnia pałaty panouť.“

WIENA. Arcybiskup-mitrapalit hr. Šeptycki ũ časte narad nad wyražennjem dawleryja hr. Čerlnu ũziať słowa i zajawit, što mir z Ukrainaj nla moh być padpiszn na inšych umowach, jak ũžo pryńatyje; u swajej pramowle jon padtrymlawať ukraińskije damahañnia.

Z usiaho šwietu.

BUDA-PEŠT. Ab pierohaworach z Rumynijej apawieščajuc, što da 14 marca adbywalisia tolki narady komisij. Atrymaťszy nowyje instrukcii, rumynskije delehaty z Jass akanćacieľna uľozać formu umowy. Rumynlja rachujućysia z realnym paľażennjem, budzie ũ budućynie šukać palityčnaja zwiazl s centralnymi dzierzawami, katoryje sa swajho boku nle supraciľalajucce pryľućennju da Rumynii čašci Bessarabli, dzie žywuo rumyny.

BERLIN (W.T.B.). *Uradowa*, 13. III. Imperatar, pryjechať sludy, pryľať na adyercii feldmaršaľka Hindenburga, a pasta kanclera Hertlinga.

BERLIN (W.T.B.). *Pieciarb*. Telehr. Ahienotwo apisywaje bytym to źdzlek namieckich wojsk u Wolmary, pawieščajuc, na rynku 200 asob. Papatrdzi-ž bylo hetak: Niamieckaja rota zanimať čy Wolmar, sustreľa adpor band, rabawaťšych miesto i wakolloy. Jana arešawať kala 30 duš, dy s-pamiť ich pakarany šmiercu tolki 5. U čyśle apošnich byť i člen kamitetu, Dille, katoraha spajmali s paličnym, jak brawu rabawaťšaj bandy.

BERLIN. Pawodluh wiestak z Londona, Llojd Džordž jedzie u Ameryku, kab samomu razhawarycca s prezidentam Wilsonam ab japonskim wystup-

leńni, wyzwaťšym niazhodliwašo miž europejskimi dzierzawami i Amerykaj.

BERLIN (W.T.B.). *Uradowy projekt zakona* ab pawialičennju čyšla deputatať s 397 da 441 addadzien u komisiju dzlela sprať konstytucii. Pawodluh hetaha projektu ũ wialikšych wybarnych okruhach zawodzjacca proporycionalnyje wybary.

TELEGRAMY.

Niamieckije apawieščennja.

13 III Zachodni teatr:

Šmat na jakich adrezkach u wiewčary krapčela artyleryjskaja bitwa. Pry Nju-Port u časte razwiedki ũzlaty ũ palon 1 aficer i 30 saľdatať. Na ũschodzi ad Zonnebeke i Fromel ũzlaty 23 anhlilčanle i portugaľcy. U Šampani, pry Pron našy družyny ũwarwalisia ũ francuskiye akopy i wiarnulista adtul, wladuťy 90 paľonnych.

Učora my ũbili 19 warožych samalotať i 2 prywiaznyje latuťyje šary.

Uščod.

Niamieckije i austryackije wojski stajać plerad Odessaj.

Makledonski front:

Pry Makowie, ũ sawaroci Černaj krapčeu francuski ahoň.

Kala wajny.

BERLIN (W.T.B.). *Marskije latuťyje* sly ũ naćy z 10 na 11 marca abkidali ščodra i z dobrej uđacaj partowyje i wajennyje budoťli u Neapol.

RYM (Stefanl). U apošniuju noć warožyje latuťyje sly a 1 hadz, ũ naćy zrabili nalot na Neapol i sklnuli ũ centry miasta 20 bomb. Miž cywilnymi žycharaml još achwiary, ũ tym liku slostry miľasernyje.

RYM. Hazety apisywajuc ahuľny pierapud s pryčyny nalotu na Neapol, katory s pryčyny dalečyni lićyľsia wolnym ad nlebaspieki. Warožyje latuny mahľ wylacľo tolki sa Spalato Katarro ci Duracco, znaćyć, pawiony byli plerelacieť nad Adryatyckim morem na adlehašci 352, 407 abo 448 kil. Naličeno 16 zabitych i 60 ranlenych.

BERLIN (W.T.B.). U noćy z 12 na 13 marca eskadra našych marskich latuťych sudzien uđacna atakawať wajennyje budoťli u Anhlil na Embry i hrafstwie Jork. Nla hledziaćy na haračuju zaščytu artyleryi, ũsle latuťyje karabli wiarnulista nazad.

BERLIN (W.T.B.). U paľnočnych wadach niamieckije padwodnyje łodki iznoť zatapili 19.500 tonn.

Kali u ziemlu ziarnio kinleš, Niasle tabe zioran sta; Jak zaryješ ũ ziemlu hrošy, Hrošy tabe paješo rza.

Čamu ž bahać harščok hrošy U syru ziemlu zakapať? Što b pajeť rza čyrwoncy, Harščok hrošaj kab prapať.

Čto wiedaje, što šmleć niasle Ci haračka, ci plarun? Jak nle skažeš, to nle najdzie Hrošaj twaich syn piastun.

Lepš by kupić soli, myła, Narohať, siarpať i kos; I što b synok dla pradažy ũsiudy pa sloach pawloz.

Mieť by i ty zarabotak, ũsio b doma bylo u nas; Nle ždali b kwarty soli, Nim projdzie žydam šabas

Nle ržawieli by čyrwoncy, Čort nle braťby toh ũ zlamli. Nla byťby ty biedny z hrošmi, Ni bledny biaz hrošaj my.

Wywiadzile žonački S karčmy mužykoť; Waźmieľe za rukať, Skažycle: damoň!

Dzietački blaz chleba Pľaćuć i kryćać; Woliki rykajuć, Koroťki myćać.

Konik pad karčmoju ũwies dzieň stalć; Nichto jemu nle dať, Ani ješć, ni pić.

Ty adzin mlleńki ũslo ũ karčmie prapľi; Žonku i dzietacki I chatu zabyť!

J. Čečot. 1844 h.

ABWIEŠTKI.

NOWAJA KNIŹKA

Kališ...

Scenižny abrazok u 2 aktach.
F. Olechnowiča.

Cena 50 fen.

Pradajecca u Bieľaruskaj kniharni.

KNIŹKI DLA SZKOL:

Bieľaruski lementar	6 „
Беларускі лемэнтар	6 „
Pierszaje czytańnie	6 „
Першае чытаньне	6 „
Naščinieć dla maľych dzietak	5 „
Другое чытаньне	25 „
Karotki katehizm	10 „
Karotkaja historyja šwlataja	20 „
Karotkaje wyjašněńnie abrađoť R. Katalickaho kašćioľa	15 „
Kantyčka	15 „
«Boh z nami», knižka dla nabazhenstwa	40 „
Zadaćnik dla paćatkovych škeľ hod I	15 „
Задачнік для пачатковых школ год I	15 „
Zadaćnik dla paćatkovych škol hod II i III	40 „
Гутаркі аб небе i зямлі	15 „
Karotkaja historyja Bieľarusi	60 „
Karotkaja historyja Bieľarusi	60 „
Першая чытанка	25 „
Rodnyje ziarniaty. Knižka dla školnaho čytańnia hod II i III. U aprawie 1 r., bles apr.	85 „
Jak prawilna piśać pa bieľaruskju	10 „

Wilnia, Zawalnaja 7.

Bieľaruskaja Kniharnia.

Wyjšou z druku i pradajecca

Bieľaruski Kalendar na 1918 hod.

Katalickije šwiatcy—pa nowamu stylu, prawasťańnye—pa staramu.
Cena 50 fen.

Dastać možna ũ Bieľaruskaj Kniharni, Wilnia, Zawalnaja 7.

KNIŹNICA,

Wilenskaja wul., 33.

daje da czytańnia knižki u bieľaruskaj, niamieckaj, rasiejckaj i francusckaj mowach.

Aezystka wady, filtrowyje presy, armatury, pompy.

A. L. G. DEHNE
Maschinenfabrik, HALLES.

Osrain